

UVOD

Primarni subjekti parničnog postupka su sud i stranke. Parnični postupak je tipičan dvostranački postupak a stranke su tužilac i tuženi. Njihovi interesi u parnici su suprotstavljeni tužilac zahteva zaštitu svog subjektivnog prava za koje tvrdi da mu je radnjama ili propuštanjem radnji tuženog povređeno ili ugroženo, a tuženi je ona stranka pre kojoj se posredstvom suda odnosno postupka koji će on sprovesti i odluke koju će on doneti takva zaštita traži. Postojanje ovog nepomirljivog spora sukoba daje parničnom postupku karakter tipičnog spornog građanskog sudskog spora.

Bez dve stranke suprotstavljene interesima nema ni samog postupka. Spor između najmanje dva lica nastaje u načelu kao posledica prethodne nesaglasnosti o pravima i obavezama iz jednog materijalno pravnog odnosa. Stoga su pre nego što steknu svojstvo stranke u parnici tužilac i tuženi npr. bračni drugovi, roditelj i dete, poslodavac i radnik.

Pojam stranke je čisto procesni pojam. Jedan pravni subjekt postaje strankom tek kada je tužbom određen kao tužilac ili tuženi. O postojanju stranaka sud po službenoj dužnosti mora da vodi računa u toku celog postupka pa konstatacija da je jedna od stranaka prestala da postoji vodi odbacivanju tužbe. Presuda donesena u ovakvoj parnici je bez dejstva.

Precizno određenje stranke u parničkom postupku je obavezan zahtev. Stoga se u tužbi mora navesti minimum podataka na osnovu kojih se obe stranke mogu identifikovati i individualizirati: ime i prezime, zanimanje, prebivalište ili boravište fizičkih lica, naziv i sedište pravnog lica, firma za privredne subjekte. Obe stranke su potpuno ravnopravne u u parničnom postupku a što se tiče procesnih dužnosti obe stranke moraju: da se odazovu pozivu suda, da govore istinu, da ne zloupotrebljavaju svoja procesna ovlašćenja.

Postoji mogućnost i promene parničnih strana – procesnopravna sukcesija : po sili zakona ili po volji stranaka: u slučaju promene tuženog - subjektno preinačenje tužbe, stupanjem u parnicu umesto jedne od stranaka lica koje je od takve stranke tokom parnice steklo stvar ili pravo o kojima parnica teče, stupanjem u parnicu trećeg lica umesto stranke kojoj se pridružio, preuzimanjem prekinutog postupka od strane naslednika umrle stranke. Procesno pravna sukcesija je samo univerzalna, tj. preuzimanje svih procesnih prava i dužnosti od strane sukcesora.

Pored postojanja i određenosti atributi koji su vezani uz stranke ali imaju i karakteristike procesnih pretpostavki određuju se kao stranačka i parnična sposobnost. Izvorni nosilac radnji u parničnom postupku je stranka i to u značenju lica koje je titular procesnih prava i dužnosti. Ovo svojstvo stranke koje je *condictio sine qua non* njenog pravno dozvoljenog položaja u parnici i nezavisno je od njene uloge da li od suda traži zaštitu određenog građanskog prava ili je lice protiv koga je takav zahtev usmeren.

1. STRANAČKA SPOSOBNOST

Za određenje stranke u procesno pravnom smislu je od značaja i njena **stranačka sposobnost**. To je svojstvo stranke da bude nosilac procesnih prava i dužnosti u određenoj parnici koje su definisane merodavnim građanskim procesnim pravom. Zakon o parničnom postupku («Sl. Glasnik RS» br.125/2004) koristi ovaj pojam stranačke sposobnosti. Određenje stranke u parničnom postupku se vrši njenim imenovanjem za to svojstvo.

Međutim moguće je postojanje stranačke sposobnosti i u odsustvu stranke(kada je posebnim propisom određeno ko osim fizičkih i pravnih lica može biti stranka u postupku).

Osnovno je pravilo da stranka može da bude svako fizičko i pravno lice. Dakle, svako onaj ko ima pravnu sposobnost ima i stranačku sposobnost.

Stranačka sposobnost je šire priznata od pravne sposobnosti. Dok pravno sposobna mogu da budu samo fizička i pravna lica, stranačka sposobnost može da se prizna i organizacijama, udruženjima i državnim organima koji nisu subjekti prava.

Stranačka sposobnost fizičkog lica

Svakom fizičkom licu je priznata pravna sposobnost te ono može da bude stranka u parnici. Stranačku sposobnost fizičko lice stiče rođenjem a gubi smrću. Stranačka sposobnost se priznaje začetom a nerođenom detetu. Stranačku sposobnost imaju i stranci.

Stranačka sposobnost pravnih lica

Svakom pravnom licu je priznata neograničena stranačka sposobnost. Po novim rešenjima u našem zakonodavstvu pravna sposobnost pravnih lica je neograničena.

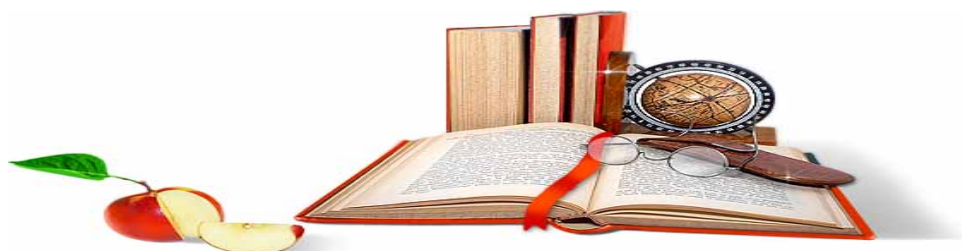
Stranačka sposobnost drugih organa

Svojstvo stranke može da se prizna posebnim zakonom i entitetu koji nije ni fizičko ni pravno lice(pr: javni tužilac). Takođe, sam sud može da prizna svojstvo stranke oblicima udruživanja koji nemaju status pravnog lica.(pr: sudskoj praksi se stranačka sposobnost priznaje lovnoj jedinici u sastavu lovačkog društva) Priznanje stranačke sposobnosti entitetima koji nemaju svojstvo pravnog lica proizvodi dejstvo samo u tekućoj parnici. Protiv rešenja o priznanju nije dozvoljena posebna žalba.

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI**, **DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com